

Rapport om projektet

Utveckling av Rinkeby handikappförening

SAMARBETSORGAN FÖR
ETNISKA ORGANISATIONER
I SVERIGE

Rapport om projektet

*Utveckling av Rinkeby
handikappförening*

SIOS

Bellmansgatan 15, 1 tr., 118 47 Stockholm

Tel. 08-55 69 33 60. Fax. 08-643 90 68.

E-post: kansli@sios.org, Hemsida: www.sios.org

Stockholm 2010

Innehåll

<i>Förord</i>	7
<i>Sammanfattning</i>	9
<i>Bakgrund</i>	10
<i>Projektplan</i>	11
Projektets mål	
Metod	
Tidplan	
Projektorganisation	
<i>Genomförande</i>	13
Etnicitet och funktionshinder	
Strategier och metoder	
Utveckling av Rinkeby handikappförening och Samsol	
Sammanslagning av stadsdelarna	
Nätverket	
Aktiviteter	
<i>Diskussion och utvärdering</i>	23
<i>Fortsatt arbete</i>	26
<i>Bilagor</i>	
Samsols nätverk	
Förteckning över aktiviteter	

Förord

Föreliggande skrift är rapporten från projektet *Utveckling av Rinkeby handikappförening* som drivits med SIOS som huvudman under tiden 2006-2009. Samarbetspartner i projektet har varit HSO Stockholm, Rinkeby-Kista Handikappråd och Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning.

Med rapporten vill vi bidra till att sprida projektets erfarenheter från att arbeta med frågor om organisering, mångfald, etnicitet och funktionshinder i marginaliserade områden. Rapporten har skrivits av Julio Fuentes. Hanna Holmer har bidragit med textunderlag och förteckning över projektets aktiviteter och nätverk.

Under projektets gång inträffade många förändringar i styrgruppens sammansättning och ett par medarbetare avslutade sina anställningar. Dessutom genomgick stadsdelsnämnden Rinkeby en omorganisation och Rinkeby-Kista stadsdelsnämnden bildades den 1 juli 2007.

Vi tackar alla som varit engagerade i styrgruppen: Aycan Bozarslan (ordförande), Hadi Fahimifar, Ingrid Dalen, Agneta Hellne, Abraham Lasaridis, Bengt Zetterqvist, Karin Persson-Berg, Ulla Johansson, Ellinor Forssmed-Östh, Ahmet Giama Nur och Julio Fuentes. Vi tackar också projektmedarbetarna Buket Kocabay, Hanna Holmer, Helena Fogelberg och Shahab Feyzi.

Vi tackar även alla som på ett eller annat sätt har varit engagerade i projektet, särskilt styrelserna och medlemmarna i Iranska handikappföreningen, Kurdiska äldre- och handikappförening och Turkiska handikappföreningen samt alla organisationer och människor i nätverket. Vi riktar slutligen ett stort tack till Arvsfondsdelegationen. Utan dess finansiella stöd hade projektet inte varit möjligt att genomföra.

Stockholm i december 2009

Bijan Shafiei
SIOS ordförande

Sammanfattning

Projektet *Utveckling av Rinkeby handikappförening – samsol* drevs med SIOS som huvudman under tiden 2006-2009. Samarbetspartner i projektet har varit HSO Stockholm, Rinkeby-Kista Handikappråd och Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning. Målen för projektet var att i samverkan med handikapprörelsen i Stockholms stad utveckla en öppen organisationsform som kan användas för olika former av medlemskap och samverkansformer; att utveckla metoder för att bryta det utanförskap som många av de personer med funktionsnedsättningar bosatta i Rinkeby befinner sig i och att förmedla information och kunskap om handikappolitiken.

Rinkeby handikappförenings idé var att arbeta över språk-, etnicitets-, ålders- och funktionsmässiga gränser. Det var dock svårt att arbeta i den organisatoriska form som Rinkeby handikappförening hade dvs. en förening vars medlemmar eller tilltänkt målgrupp hade skilda behov och intressen. Därför bestämde man sig inom projektet att arbeta behovsinriktat, agera som spindeln i nätet och skapa möjligheter för olika aktörer att mötas och agera gemensamt. Projektet ändrade namn från *Utveckling av Rinkeby handikappförening* till *Samsol* som är en förkortning av ”alla är vi samma under solen”. Projektet identifierade språket som första steg mot trygghet och gemenskap och arbetet utvecklades i samarbete med etniska föreningar. Under projektets arbete har medvetenheten ökat inom HSO Stockholm om att olika metoder behöver utvecklas i syfte att hitta vägar och öppna dörrar för att främja etnisk mångfald inom handikapprörelsen. Etniska handikappföreningar har en viktig roll att spela i den processen.

Sammantaget kan man konstatera att projektet har arbetat efter de uppsatta målen och i enlighet med projektplanen. De metoder som användes har visat sig vara framgångsrika för att få igång en dynamik kring frågan om etnicitet och funktionshinder i områden som Rinkeby och Kista. Det är viktigt att få människor att träffas i olika aktiviteter så att de kan utbyta erfarenheter om vardagen, de gemensamma och de skilda svårigheter som var och en möter. Information och kunskap om handikappolitiken har spridits på olika sätt. Ett nätverk verksamt i dessa områden är en variant av den öppna organisationsform som projektet skulle utveckla. Ytterligare ansträngningar behövs för att se om det går att utveckla detta vidare. I projektets arbete har det framgått att det tar tid att skapa tillit hos människor som är marginaliserade. Flexibilitet och tålmod är nyckelorden. Att utgå från de behov och förutsättningar som människor har, att möta människor i den situation de befinner sig i samt att arbeta med dem och inte för dem är ledtrådar som hjälper i denna uppgift.

Bakgrund

Projektet *Förenata Nationernas standardregler i ett mångkulturellt samhälle* drevs i Rinkeby under tre år och avslutades i början av 2003. Projektet var ett samarbetspartnerskap mellan Handikapprådet i Rinkeby, Rinkeby stadsdelsnämnd, Rinkeby stadsdelsförvaltning och SIOS, som var projektets huvudman. Projektet ökade medvetenheten kring vilka förutsättningar som finns för de personer med annan etnisk bakgrund än svensk som har olika funktionsnedsättningar. Ett av projektets resultat var att man bildade en handikappförening i Rinkeby. Rinkeby handikappförening fortsatte att fungera efter projektets avslutning, men den var mycket svag. Brist på information och kunskap om föreningsliv, det nya samhället och handikapprörelsen samt avsaknad av resurser visade sig vara en bidragande orsak till att Rinkeby handikappförening inte riktigt utvecklades som man hade tänkt sig.

En mycket viktig faktor som från allra första början visade svårigheterna att finna en organisationsform som passade föreningens syfte var att medlemmarna och den tilltänkta målgruppen för föreningens verksamhet var av olika åldrar, hade olika funktionsnedsättningar och talade olika språk. Flertalet hade svårt att kommunicera på svenska.

Satsningen på Rinkeby handikappförening kom igång relativt sent, det var först i slutet av projektets andra år som man började arbeta aktivt med föreningen. Detta medförde att stödet i projektet till föreningen blev begränsat, både i form av tid och resurser. Efter att projektet avslutades stödde stadsdelsförvaltningen Rinkeby handikappförenings verksamhet bland annat genom att ge en utbildning i föreningskunskap till dem som var aktiva i föreningen. SIOS stödde också föreningen genom administrativt stöd, samordning och vägledning. Flera möten anordnades i syfte att förstärka föreningens styrelse. Men utan resurser var det inte möjligt att fortsätta.

Projektplan

Mot bakgrund av dessa erfarenheter tog SIOS, HSO Stockholm och Rinkeby handikappråd 2005 initiativet att formulera ett nytt projekt för att fortsätta utveckla dessa frågor som berörde mångfald, organisering och marginalisering med SIOS som huvudman. Projektet stöddes av dåvarande Rinkeby stadsdelsnämnd. Initiativet föll i god jord och Arvsfondsdelegationen gav finansiellt bidrag.

Projektets mål

I projektansökan formulerades projektets mål som följande.

- Att i samverkan med handikapprörelsen i Stockholms stad utveckla en öppen organisationsform som kan användas för olika former av medlemskap och samverkansformer.
- Att utveckla metoder för att bryta det utanförskap som många av de personer med funktionsnedsättningar som är bosatta i Rinkeby befinner sig i. Dessa metoder skulle kunna tillämpas i andra liknande mångkulturella områden
- Att förmedla information och kunskap om handikappolitiken.

Genom projektet ville man hitta de eldsjälare som är beredda att bli aktiva samhällsmedborgare och skapa en miljö som uppmuntrar människors engagemang i samhället. Med andra ord ville man sätta individen i centrum och utgå från varje enskild person och dess förutsättningar och behov. Man ville också finna en form för att artikulera människornas behov och få in dessa behov i handikapprörelsens arbete. Av olika skäl har personer med funktionsnedsättning i Rinkeby inte deltagit i detta arbete och det var hög tid att öka delaktigheten bland alla medborgare. Att engagera sig i organisationer för att försöka påverka samhällsutvecklingen är en demokratisk rättighet som många personer utövar, men många fler skulle kunna göra det. För en del kanske det bara krävs att de blir informerade om att denna rättighet är deras och vad den kan skänka dem. Med projektet ville man att personer med funktionsnedsättningar i Rinkeby också skulle få denna möjlighet. En tanke var även att de erfarenheter som man får av detta projekt kan bli tillämpbara i andra liknande mångkulturella områden.

Metod

I projektansökan angavs att de metoder man ville använda sig av för att nå dessa mål var

- Uppsökande verksamhet.
- Anordnande av kulturella aktiviteter.
- Anordnande av kurser, seminarier och diskussionsgrupper med både brukare, representanter för etniska minoritetsorganisationer, handikapporganisationer och tjänstemän.

- Att utveckla fadderverksamhet, där man kopplade ihop individer och familjer från etniska minoritetsgrupper till faddrar i handikapporganisationerna.

Tidplan

Projektet startade i mars 2006. Konstituering av styrgruppen, rekrytering av medarbetare och sökande efter lämplig lokal var de första uppgifterna som genomfördes i projektet. Projektmedarbetarna började sin anställning i augusti 2006. Projektet avslutades under hösten 2009.

Projektorganisation

Projektet leddes av en styrgrupp som bestod av representanter från SIOS som huvudman och samarbetspartner: HSO Stockholm, Rinkeby handikappråd och Rinkeby stadsdelsförvaltning. Styrgruppen hade som uppgift att ansvara för att projektet drevs i enlighet med uppställda mål. För att genomföra projektet anställdes tre medarbetare, varav två projektledare av olika kön och en projektassistent.

Förändringar i projektorganisationen

Under projektets gång inträffade många förändringar i styrgruppens sammansättning och ett par medarbetare avslutade sin anställning. Dessutom genomgick stadsdelsnämnden Rinkeby en omorganisation och Rinkeby-Kista stadsdelsnämnden bildades den 1 juli 2007.

Ordförande i styrgruppen var Hadi Fahimifar som ersattes av Aycan Bozarlan i juni 2007. Julio Fuentes från SIOS medverkade som rådgivare fram till juni 2007. Ingrid Dalén (HSO Stockholm) och Agneta Hellne (Rinkeby handikappråd och senare Rinkeby-Kista handikappråd) har kontinuerligt medverkat i styrgruppen. Abraham Lasaridis från Rinkeby handikappråd avslutade sitt deltagande i styrgruppen i början av 2007. Bengt Zetterqvist och Karin Persson-Berg från Rinkeby stadsdelsförvaltning ersattes av Ulla Johansson och Ellinor Forssmed-Östh från Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning 2008. Ahmet Giama Nur från Rinkeby handikappförening avslutade sin medverkan 2007.

När det gäller projektmedarbetare slutade Buket Kocabay sin anställning som projektassistent hösten 2007. Hanna Holmer anställdes då som projektassistent. Helena Fogelberg slutade sin anställning som projektledare hösten 2008. I samband med att Shahab Feyzi och Hanna Holmer avslutade sina anställningar under hösten 2009 fick Julio Fuentes, SIOS verksamhetssekreterare, uppdraget att slutföra projektet.

Genomförande

Etnicitet och funktionshinder

Frågeställningar kring funktionshinder och etnicitet beskrevs i projektansökan utifrån språk, kultur och social situation. Korsningen mellan funktionshinder och etnicitet har på senare år benämnts intersektionaliteten funktionshinder och etnicitet. Med benämningen vill man åskådliggöra och analysera de komplexa sociala processer som uppstår i korsningen mellan dessa sociala kategorier.

Att lära sig ett nytt språk som andraspråk, d v s ett språk som man dagligen använder i arbete och samhällsliv kräver tid, motivation och en någorlunda stabil social situation. Många funktionsnedsättningar påverkar språkinläringen och det behövs adekvata hjälpmedel och pedagogiska metoder som underlättar språkinläringen. Den sociala situationen omfattar både individens egen situation och gruppens sammanhållning och status i majoritetssamhället. Kultur i betydelse värderingar, vanor, traditioner och attityder kan ge upphov till föreställningar om att kultur är statisk och oföränderlig.

Dessa och andra faktorer samverkar och ger ibland motstridiga effekter, beroende på sociala, historiska, religiösa, kulturella, politiska, ekonomiska eller sociala omständigheter. Faktorerna kan påverka människors attityder och handlingar när det gäller att engagera sig i handikapporganisationer eller delta i samhällslivet. Steget som brukare av olika tjänster till att bli samhällsmedborgare kan vara långt. Det krävs särskild styrka hos den enskilde eller en miljö som gynnar och uppmuntrar människornas engagemang.

Strategier och metoder

Utifrån denna sammansatta verklighet diskuterades i projektets början strategier och metoder för att nå projektets mål. Strategierna var följande:

- Driva frågor om funktionshinder och etnicitet för att skapa förutsättningar för Rinkeby handikappförenings verksamhet.
- Förankra projektets frågeställningar hos politiker i Rinkeby stadsdelsnämnd och Stockholms stad samt hos handikapp- och etniska minoritetsorganisationer.
- Testa och utvärdera olika verksamhets- och organisationsformer.

Även en planering som omfattade projektets tre år, en översiktsplanering, gjordes vilket innebar följande:

- Det första året skulle ägnas åt *förberedelser*, bl. a. kartläggning, behovsinventering, hitta eldsjälar som kan driva föreningen och att skapa tillit. De metoder som skulle användas var att anordna öppet hus, träffkvällar

och dylikt i lokalen, att anordna studiebesök, uppsökande verksamhet, skapa kontakter med liknande projekt eller föreningar, träffa enskilda och ta reda på deras behov, ha ett bord i medborgarkontoret, ta fram en informationsfolder om projektet och en hemsida.

- Det andra året skulle ägnas till *utveckling* av organisationsform, verksamhet och nätverk. Metoderna skulle vara att anordna konferenser och utbildningar, kurser, seminarier, samtalsgrupper och att få igång fadderverksamheten.
- Det tredje året skulle ägnas till *etablering*, dvs. att frågan om funktionshinder och etnicitet skulle ha en klar profilering, att man hade en definierad organisationsform, avveckla projektledarnas roll och en plan för fortsatt verksamhet. Detta skulle göras genom att etablera samverkan mellan olika aktörer, få igång arbetsgrupper och en överföring av kunskap till föreningen.

Dessutom diskuterades fyra *utvecklingsfrågor* eller *kärnfrågor* som låg till grund för projektet:

- Frågor om funktionshinder i Rinkeby innebär en mångfald av frågor. Människor med funktionsnedsättning boende i Rinkeby kommer från olika länder, talar olika språk, har olika kön och är i olika åldrar. Hur skulle vi förhålla oss till detta?
- Vilken organisationsform skulle vi ha som tillfredsställer målgruppens olika behov?
- Vilken relation skulle projektet ha med styrelsen för Rinkeby handikappförening?
- Vilken relation skulle etableras mellan projektet och handikapprörelsen och mellan projektet och de etniska minoritetsorganisationerna?

En del av dessa frågor skulle man få svar på under projektets gång. Svaren till de andra frågorna får man arbeta vidare med.

Utveckling av Rinkeby handikappförening och Samsol

Frågan om vilken organiseringsform man skulle ha var från allra första början tydligt i projektet. I ansökan stod det att man ville utveckla ”en öppen organisationsform som kan användas för olika former av medlemskap och samverkansformer”. Det blev alltmer uppenbart efter att verksamheten kommit i gång, att det var svårt att arbeta i den organisatoriska form som Rinkeby handikappförening hade, dvs. en förening vars medlemmar eller tilltänkt målgrupp hade skilda behov och intressen. Rinkeby handikappförenings idé var att arbeta över språk-, etnicitets-, ålders- och funktionsmässiga gränser. En mycket vacker tanke, men det var svårt att övertala människor som var marginaliserade, hade skilda intressen samt svårigheter att

kommunicera sina behov att ansluta sig till föreningen. Ansträngningarna gjordes för att få igång föreningen, men det visade sig att det inte fanns något intresse för den.

Därför bestämde man sig inom projektet att arbeta utifrån den öppna organisationsform man talade om i projektets mål. Projektmedarbetare skulle arbeta behovsriktat, agera som spindeln i nätet och skapa möjligheter för olika aktörer att mötas och agera gemensamt. Av den anledningen ändrade projektet namn från ”Utveckling av Rinkeby handikappförening” till *Samsol* som är en förkortning av ”alla är vi samma under solen” och som vill understryka att alla människor har lika värde.

När projektarbetet fortskred ett tag blev det tydligt att språkliga barriärer gör det svårt att upprätthålla en stabil mångspråkig handikapporganisation. Det visade sig att språket ofta är den minsta gemensamma nämnaren, det är nyckeln till kommunikation och är första steget mot trygghet och gemenskap. Man har exempelvis sett personer från Afghanistan vara aktiva i iranska föreningar eller turkisktalande bulgarer som är aktiva i turkiska föreningar. Detta visar att språk har en viktig sammanlänkande funktion och att man borde arbeta mycket med att ge information på olika språk för att nå så många som möjligt. Givetvis ska man parallellt arbeta med att öka kunskaperna i svenska, men många har svårt att lära sig det nya språket och då är det modersmålet som är viktigt för att tillgodogöra sig informationen. Följaktligen valde man i projektet att ha språket som utgångspunkt och projektets arbete utvecklades i samarbete med etniska föreningar. Arbetet gick ut på att stärka och stötta föreningarna i deras verksamheter, framför allt när det gällde funktionshinderfrågor. En annan anledning till att utveckla ett samarbete med etniska föreningar var att bidra till en ökad kunskap om funktionshinderfrågor. I arbetet blev kommunikation och tillit nyckelord.

Sammanslagning av stadsdelarna

Den allmänna synen på projekt i Rinkeby präglas av misstänksamhet. Detta har att göra med att det har drivits många projekt tidigare och människor har upplevt att mycket har lovats utan att det sedan har kunnat uppfyllas och hur det också startats verksamheter som sedan helt försvunnit efter att projekttiden är över. I Rinkeby har det genom åren bedrivits en hel del projekt med varierande framgång. Många anser att det varit projekt utan resultat och generellt kan man därför märka av en viss skepsis gentemot just ordet ”projekt”.

Den utbredda misstänksamheten gentemot nya projekt i Rinkeby har varit en av de större svårigheterna att handskas med inom projektet. Det har visat sig att det tar tid att bygga upp förtroenden, vilket krävs för att kunna starta hållbara samarbeten. Det har varit en lång och bitvis mödosam process, med många motgångar, vilka man har fått

omvärdera till lärdomar och till slut har man med tålmod och olika metoder lyckats hitta fram till fungerande arbetssätt, goda relationer och en verksamhet som passar för verkligheten i Rinkeby.

Arbetet i projektet riktade tidigt in sig på att försöka skapa tillit utan att lova för mycket. Bland annat genom att lyssna till olika personers historier och åsikter försökte man närma sig målgruppen på ett så förtroendeingivande och respektfullt sätt som möjligt. Man upplevde också att det bland många finns en misstänksamhet riktad mot myndigheter, därför var man även tydlig med att visa att projektet inte tillhörde en myndighet. Under första året insåg man att en del människor och grupper är relativt svårtillgängliga, även om de inom gruppen är ganska många. Det tar lång tid att komma in i dessa grupper och skapa tillit. Grupperingar förekommer ibland, också inom olika grupper, och därför var man i projektet försiktiga i kontaktskapandet, så att man inte riskerade att förlora förtroenden, genom att omedvetet ställa sig mer på någons sida.

Den sammanslagning av stadsdelarna Rinkeby och Kista som skedde den 1 juli 2007, efter projektets första år var en stor händelse. Det innebar förändringar för projektet och har också underlättat för projektets arbete, eftersom man i och med detta kunde nå ut till fler och det blev lättare att samarbeta med föreningar i Rinkeby. Till saken hör också att Rinkeby skiljer sig på många sätt från Kista, Husby och Akalla. I de två sistnämnda områdena stötte man inte på samma skepsis och motvilja gentemot projekt som man upplevt i Rinkeby, vilket medförde att man kunde starta goda samarbeten som resulterade i att ett gott rykte om projektet spreds. Ryktet om det goda samarbetet med föreningar i Kista orsakade en ny vilja hos några föreningar i Rinkeby, de ville också vara med i samarbetet. De olika områdena präglas av olika förhållningssätt, bland annat när det kommer till föreningsliv, vilket ledde till många nya erfarenheter för projektmedarbetarna.

Nätverket

Arbetet i den öppna organisationsformen övergick så småningom till att konfigurera ett nätverk, dvs. ett antal organisationer och företrädare för myndigheter som hade kontakt med varandra och ibland agerade gemensamt i ett visst syfte. Det gemensamma intresset var frågor kring funktionshinder och etnicitet. Nätverket är en organisationsform som är mycket flexibel, som ger stort utrymme för samverkan och samarbete mellan olika aktörer och som inte hindrar att aktörerna kan driva sina egna frågor utanför nätverket.

Nätverket byggdes upp kring Samsol och kom att bestå av olika etniska föreningar, handikapporganisationer, biståndshandläggare och annan personal på stadsdelsförvaltningen i Rinkeby-Kista, personer från Rinkeby Folkets Hus,

representanter från SIOS, personer från ABF med flera (se förteckning i bilaga). Alla som man samarbetade med och som var intresserade av arbetet fick anmäla sig till att vara med. De kunde då ta del av information som man kontinuerligt skickade ut och även använda sig av nätverkets kanaler för att själva nå ut.

Efter den initiala kartläggningen etablerade man kontakter och försökte sedan att implementera projektets mål och ambitioner i befintliga föreningar genom föreläsningar och seminarier mm. När det gäller psykisk funktionsnedsättning har det varit svårt, mycket på grund av den rådande synen. Alla känner någon som har psykisk funktionsnedsättning, men ingen säger att man själv har någon form av psykisk funktionsnedsättning! Det är ett tabu som är svårt att tränga igenom. Som socialminister Göran Hägglund och folkhälsominister Maria Larsson skriver i DN Debatt den 1 oktober 2009 gällande synen på psykisk ohälsa och psykisk funktionsnedsättning i det svenska samhället: ”Psykisk ohälsa är alltfjänt något tabubelagt, något man inte gärna talar om trots att det är ganska vanligt. Vi ser tecken på att psykisk sjukdom och psykisk funktionsnedsättning leder till att personer inte släpps in i olika sammanhang.” I projektet har man på grund av exempel som detta sett ett stort behov av att informera alla och samarbeta med alla olika aktörer och på så vis värna om mångfalden inom projektet och nätverket. Personer med psykiska funktionsnedsättningar är osynliga i Rinkeby och för att kunna komma i kontakt med dem måste man arbeta med omgivningen parallellt.

Människosynen har varit viktig i genomförandet av projektet och alla inblandade har varit noga med att verka för jämlikhet och se till både olikheter och likheter mellan människor. Det har krävts en stor portion lyhördhet och flexibilitet för att närma sig målgruppen på ett respektfullt sätt. Fokus har hela tiden legat på individen och individens behov. Människors behov är olika och många gånger sammansatta. När det gäller personer med någon typ av funktionsnedsättning kan olikheterna inledningsvis verka ”större” då man försöker hitta gemensamma aktiviteter.

Behoven varierar mycket bland annat beroende på hur länge man har varit i Sverige. Har man varit här ett tag och är bekant med det svenska samhället har man andra behov av handikapprelesen än om man är nyanländ. Ett exempel på detta är en man med funktionsnedsättning som man i projektet kom i kontakt med. Han ville ha hjälp med bostad, något annat fanns inte på hans agenda i det läge som han befann sig i. Man stöttade honom så gott man kunde och först när hans akuta situation blivit tryggad kan han ta ställning till om han vill engagera sig handikappolitiskt eller inte.

I Iranska handikappföreningen finns personer som både varit här en längre tid och de som är relativt nyanlända. De som varit här längre känner ett större behov av att komma i kontakt med olika handikappföreningar. Dessa personer kan i sin tur väcka intresset hos dem som bor segregerat och hittills varit ointresserade. De kan verka som en slags ambassadörer, och detta har vi också flera konkreta exempel på.

Projektet har aktivt arbetat med att stödja olika initiativ som t.ex. föräldragruppen. Gruppen bildades av föräldrar av somaliskt ursprung till autistiska barn och även andra föräldrar med barn och ungdomar med funktionsnedsättningar. Föräldragruppen fick tillgång till en resursperson och verksamhetsstöd genom programmet Stadsdelsförnyelsen under ett år med förhoppningen att verksamheten senare kunde drivas av föräldrarna själva. När projektet träffade föräldragruppen var gruppen inte riktigt konsoliderad. Gruppen erbjöds stöd av projektet. Sjukdom och ändrade familjeförhållanden gjorde dock att de eldsjälarna som drev gruppen drog sig tillbaka och föräldragruppen upplöstes.

Denna process har alltså varit som en bergochdalbana. Det har stundtals visat sig vara en stor utmaning att väcka intresse när man har olika referensramar. Många känner sig nöjda med de resurser som man får enligt lagen. Att bryta marginaliseringen för de människor som har levt många år isolerade kräver mod och stor vilja av alla inblandade.

Under projektets gång blev det viktigt att framför allt skapa möjligheter till att finnas i ett meningsfullt sammanhang och att pröva sig fram. Hela tiden krävs det samtal där man lyssnar in, ger stöd, delegerar och förstärker självständigheten och självkänslan där det behövs. Man har hela tiden haft höga ambitioner och då man vill mycket är det lätt att glömma bort var de personer som projektet riktar sig till befinner sig. Folk har olika behov och befinner sig i olika faser beroende av exempelvis utbildningsnivå, vistelsetiden i Sverige eller personliga egenskaper. Det gäller att ge utrymme för att testa förslag på nya aktiviteter även om man är säker på att det kommer att misslyckas. Att själv få testa och göra fel är en värdefull process. Man gav därför utrymme till etniska föreningar att samordna olika aktiviteter, trots att projektledningen själv kunde göra det på ett lättare sätt. Man valde att stå i bakgrunden som stöd.

Istället för att starta nya föreningar och organisationer visade sig effektivare att implementera frågor angående delaktighet och inflytande i de redan befintliga etniska handikapporganisationerna, vilka arbetat med dessa frågor på olika sätt. Det är i föreningarna som man lättast kan väcka intresset för den svenska handikapprörelsen.

En erfarenhet som gjordes i det föregående SIOS- projektet *FN:s standardregler i ett mångkulturellt samhälle* var att man som boende i Sverige, men med annan etnisk bakgrund än majoriteten, saknar referensramar kring svensk handikappolitik. Utifrån denna insikt, valde man att ge information utifrån de behov som fanns. I samtalsgrupper, enskilt och genom annan uppsökande verksamhet utgick man från de behov målgruppen hade. På detta sätt kunde man bygga på den kunskap som redan fanns och människor kunde få konkreta resultat av informationen. Projektledningen ville därför tidigt bygga upp en informationsbank för att ha någonting att erbjuda personer med funktionsnedsättning och deras anhöriga. Exempelvis skapade man möjlighet att kunna tillhandahålla information om vart man kan vända sig när man känner sig kränkt, var man kan få hjälp, hur man kan träffa andra med liknande erfarenheter, på vilket sätt man kan organisera sig och varför det är bättre att organisera sig.

Genom bland annat informations- och kunskapsspridning strävade projektet efter att öka förståelse för personer med funktionsnedsättning och motverka marginalisering. Man har kunnat se hur föreningars sociala aktiviteter leder till individens självutveckling och skapar möten mellan människor. I föreningarna känner människor trygghet och gemenskap.

Genom samarbete med handikapprörelsen kring information och aktiviteter var målet att diskutera hur man skulle kunna gå vidare med öppna organisationsformer där man kan utgå från verkligheten i mångkulturella områden för att så småningom kunna anpassa sig till den svenska handikappolitiska organisationen. Att ändra de befintliga organisationerna är svårt och ett långsiktigt arbete. Samtidigt är det viktigt att poängtera att individer som går med i handikapprörelsen ska arbeta för förändring och att integrationsprocessen är ömsesidig. En möjlig utveckling är att individen ska bli medlem i den svenska handikapprörelsen för att sedan kunna vara en länk till den egna, etniskt grundade föreningen, som i sin tur ingår i nätverket.

Aktiviteter

Inom projektet har man aktivt arbetat med att möjliggöra mötesplatser, underlätta processer och nätverkande och verkat för kulturellt utbyte och interkulturella möten. Bland det viktigaste har varit mänskliga möten och gemensamma aktiviteter, vilket har främjat dialog och samarbete över gränser och detta arbete har också lett till en ökad inkludering av olika individer och deras behov.

Tanken var alltid att arbeta med målgruppen, delegera och agera mer som stöd till redan befintlig verksamhet. Detta blev starkare under sista året när man skulle avveckla projektets roll. Exempelvis så tog andra föreningar över och ordnade själva

sammankomster för nätverket (fest hos iranska handikappföreningen där alla var bjudna är ett exempel på en sådan aktivitet); även aktiviteter hos kurdiska och turkiska föreningarna har genomförts. Exempel på bra delegering är seminariet på Barnens ö (se nedan), där deltagarna själva fick planera och där olika föreningar som vanligtvis inte samarbetar träffades och nya möten uppstod mellan människor

Projektet hade tillgång till en stor och fin lokal på Osbyringen 46 i Rinkeby som anpassades ur tillgänglighetssynpunkt. Det bedömdes viktigt att projektet skulle vara på plats. Det dröjde dock ca 9 månader innan projektmedarbetarna kunde få tillgång till lokalen. Innan dess satt de på Folkets Hus. Sedan invigningen har man hållit öppet dagligen och arbetat i lokalen. Man hade nätverksträffar, träffade folk och några föreningar använde lokalen för sina träffar, men lokalen blev aldrig en verksamhetslokal som man hade hoppats på. Det berodde kanske på att samarbetet med föreningarna hade sin egen dynamik. Många ville ha sina aktiviteter och sin verksamhet i egna lokaler vilket Samsol ansåg vara bra. Man höll öppet i projektets lokal men stödde fullt ut verksamhet som bedrevs i föreningarnas egna lokaler, vilket på sikt bidrar till etableringen av den egna verksamheten och stärkandet av självförtroendet hos föreningarna.

Under projektet har man genomfört ett antal aktiviteter, från kurser och seminarier till promenader på söndagar. Här nedan anges ett xplock av aktiviteterna. En fullständig lista återges i bilaga.

- **Friluftsmuseet Skansen** har ett uttalat mål att vända sig till målgruppen ”nya svenskar” inom den kulturhistoriska verksamheten. Man har också under flera år arbetat för bättre tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning. Denna kombination av mål tog projektet fasta på och föreslog ett samarbete. Skansen tyckte att idén om att erbjuda visningar för grupper från Samsols nätverk med fokus på tillgänglighet och kulturmöten lät som en bra idé. Detta resulterade i att Samsol ordnade flera visningstillfällen från och med våren 2008 för olika grupper, där de fick en chans att uppleva svensk kultur, se något nytt och få en rolig och intressant upplevelse tillsammans, allt i linje med både projektets mål och föreningarnas önskemål. Genom att försöka skapa en bättre förståelse för det svenska samhället och dess historia kan man på sikt främja integrationen och även integrationen i handikapprörelsen. Skansen ser detta som ett pilotprojekt för att se hur anpassade visningar fungerar och erbjuder en generös rabatt.
- **Helgseminarium på Barnens ö.** Den 6-8 juni 2008 ordnade Samsol tillsammans med iranska handikappföreningen, iranska pensionärsföreningen, kurdiska

äldre- och handikappföreningen och RSMH en kurshelg på Barnens ö med bland annat föreläsningar, diskussioner, motions- och kulturaktiviteter. Personer från de olika föreningarna samt andra inbjudna umgicks under tre varma och trevliga dagar, då de samtalade, lagade mat och diskuterade viktiga ämnen kopplade till funktionshinder och etnicitet. Agneta Hellne höll en känsloladdad föreläsning om att vara anhörig samt om självkänsla. Ingrid Dalén från HSO Stockholm pratade om svenska handikapprörelsens historia och berättade även om hur den är uppbyggd idag. Föreläsningen följdes av frågestund och diskussion. Reza Yazdani, läkare och genetikforskare höll också intressanta föreläsningar, på persiska och svenska om minnets möjligheter.

Tanken var att deltagande föreningar själva skulle ta ansvar och tillsammans stå för planering och genomförande av helgkursen. Det var också ett bra sätt att föra dem samman så att de kunde träffas och prata och dela erfarenheter med varandra.

- **Samsoldagen 7/9-2007.** Dagen ägde rum på Rinkeby torg. Syftet med Samsoldagen var att informera om funktionshinder och etnicitet genom att erbjuda ett ”smörgåsbord” av den svenska handikapprörelsen. Där fick man ta del av vad handikappföreningar har att erbjuda samt möjligheter att få kunskap om sina och andras rättigheter och skyldigheter. Naturligtvis var det även ett sätt för handikappföreningar att presentera sitt budskap och på sikt värva medlemmar med annan etnisk bakgrund. Spontana idéer från utställare var till exempel: ”Vi måste översätta vår information till andra språk”!
- **Samsoldagen 5/9-2008** gick av stapeln i Kista, på torget utanför biblioteket. Mycket var sig likt från föregående år, men det var denna gång fler föreningar och handikapporganisationer på plats och många av dessa upplevde också att det kom fram fler besökare till deras bord och att de kunde knyta många nya kontakter. Nytt för året var att flera etniska föreningar deltog på Samsoldagen. Under dagen var också Sveriges Radios internationella redaktion på plats och gjorde reportage.
- **Förberedande cirkelledarutbildning.** Under våren 2009 ordnade Samsol tillsammans med bland andra ABF i Rinkeby en förberedande cirkelledarutbildning, tillika informatörskurs om handikappolitik och handikapprörelsen i Sverige. Kursen vände sig i första hand till föreningsaktiva personer med annan etnisk bakgrund än svensk som på det ena eller andra sättet arbetat med handikappfrågor, samarbetat med SAMSOL, eller hade ett intresse av att engagera sig i frågor som rör funktionsnedsättning. Kursen hölls på måndagar under sju veckor, med start den 2/3-2009. Vid varje tillfälle hölls föreläsningar av personer från bland annat HRF (Hörselskadades

riksförbund), HSO Stockholm (Handikappförbundens samarbetsorgan i Stockholm), HYVIS (Förening för hörselskadade i yrkesverksam ålder i Stockholms län), Antidiskrimineringsbyrån Stockholm, SIOS och IFS (Intresseförbundet för Schizofreni och liknande psykosjukdomar). Vid den sjunde och avslutande träffen hölls ingen föreläsning utan istället talade deltagarna om cirkeln, olika frågor diskuterades, en utvärdering gjordes och intyg samt kompendier delades ut till alla. I kompendiet finns en sammanfattning av alla föreläsningarna.

Kursen handlade om: Folkrörelser, Handikapprörelsen i Sverige och handikappolitiken, om att leva med en funktionsnedsättning, om att vara anhörig, mänskliga rättigheter och diskriminering samt mångfald och organisation.

Gästföreläsare var: Massood Mafan, Ingrid Dalén, Ubah Robleh, Täppas Fogelberg, Agneta Hellne, Valerio Re, Julio Fuentes. Utbildningen utfördes som en studiecirkel i samarbete med ABF och kursledare var Shahab Feyzi.

- **Avslutande konferens**

Den 5 november anordnades en avslutande konferens. Projektledare, styrgruppen och etniska handikappföreningar redogjorde för projektets insatser och erfarenheter. Bo Sundin, tillförordnad ordförande för Stadsdelsnämnden Rinkeby-Kista medverkade. Konferensen hade ca 90 deltagare.

- **Den stora festivalen - kultur för alla**

Den 22 november 2009 anordnades i ABF-huset i Stockholm en kulturfestival vars syfte var att sprida glädje och öka gemenskapen mellan människor med olika bakgrund. Ett stort antal artister liksom föreläsare medverkade. Initiativtagare var HSO Stockholm i samarbete med SIOS genom projektet Samsol och ABF Stockholm. Denna var den första kulturfestival som handikapprörelsen någonsin tagit initiativ till som gick i mångfaldens tecken.

Diskussion och utvärdering

I det här avsnittet kommer en diskussion föras om de erfarenheter och lärdomar som projektet har genererat. Projektet utvärderas genom att ställa projektets erfarenheter och resultat mot de uppsatta målen.

Erfarenheter och lärdomar

Det tar tid lång tid att ta kontakt med och skapa förtroende hos människor som lever i marginalisering. Att engagera sig handikappolitiskt kan vara långt ifrån behoven man har i områden som Rinkeby- Kista. En ledtråd i projektet har varit att utgå från människornas behov och från deras förutsättningar. Det gäller att arbeta *med* dem och inte *för* dem. Härmed skapas ett långvarigt och genuint intresse och engagemang.

Flexibilitet har varit ett nyckelord och att vara lyhörd är viktigt. Många aktörer har varit verksamma inom projektet, därför har det också varit viktigt att inte låsa sig vid en tanke och en lösning. Man har varit noga med att vara öppen för nya tankar och andras åsikter. Det krävs stor förståelse för andra och detta har också genomsyrat hela projektet.

Det har varit en process. Det är ett arbete som måste få ta sin tid. Fröet är definitivt sått nu, men mycket informerande och nya samarbeten återstår. Gott tålamod krävs också för att kunna komma någonstans. Det tar, som redan nämnts, tid att bygga upp förtroenden och få en bra bild av situationen. En nära kontakt med målgruppen är ytterst viktigt och det går inte att hasta fram.

Projektets måluppfyllelse

Projektet har drivits i enlighet med de uppsatta målen. När det gäller målet om *att utveckla en öppen organisationsform som kan användas för olika former av medlemskap och samverkansformer* har projektet kommit en bit på väg. Det finns nu ett nätverk som kan utgöra en vidare plattform för utvecklingsarbetet.

När projektarbetet skulle sätta igång diskuterade styrgruppen inriktningen på projektet och verksamheten utifrån de uppsatta målen. I projektansökan hade man tagit upp att frågeställningen kring funktionsnedsättning och etnicitet har många dimensioner, bland annat kön och ålder. Vilken dimension var den grundläggande? Kartläggningen som projektet gjorde visade att språket var många gånger den minsta gemensamma nämnaren. Detta och det faktum att sammanslagningen av stadsdelsnämnderna i Kista och Rinkeby ägde rum gjorde det möjligt för projektet att ta kontakt med de etniska handikappföreningar som var etablerade i Kista, Akalla och Husby. Samarbetet

med dessa föreningar gav gott rykte till projektet och underlättade kontakterna med föreningarna i Rinkeby. Denna kombination av lyckade omständigheter och hårt arbete gjorde det möjligt för projektet att etablera ett nätverk som inkluderar organisationer och företrädare för myndigheter.

Under det sista året och i överensstämmelse med den översiktplanering som gjordes i början av projektet, att avveckla projektledningens roll, har projektledningen uppmuntrat samverkan och samarbete nätverksaktörerna emellan. Det finns goda förutsättningar för att nätverket ska leva vidare eftersom flertalet deltagare bekräftar att de vill arbeta för att bevara nätverket och samarbeten som startats.

Angående målet *att utveckla metoder för att bryta det utanförskap som många av de personer med funktionsnedsättningar har som är bosatta i Rinkeby* kan man konstatera att de föreslagna metoderna i ansökan var användbara. Det handlade om uppsökande verksamhet, anordnande av kulturella aktiviteter och kurser, seminarier och träffar. Förutom det har man också ordnat söndagspromenader och gymnastik. Det gjorde att möten och de gemensamma aktiviteterna har främjat dialog och samarbete över gränser som lett till en ökad inkludering av olika individer och deras behov.

En metod som inte har kunnats användas är fadderverksamheten. Den skulle gå ut på att koppla familjer och individer till faddrar i handikapporganisationerna. En handlingsplan skulle tas fram för varje individ eller familj bestående av parternas förväntningar och önskade aktiviteter. Diskussioner med HSO Stockholms styrelse fördes men man avvakade att de som skulle ”faddras” anmälde sig. Detta kom dock inte riktigt igång. HSO Stockholm hamnade dessutom i en besvärlig ekonomisk situation på grund av minskade bidrag från Stockholms stad. Dessa omständigheter gjorde att en verksamhet som ytterligare skulle öppna andra vägar för projektet inte blev av.

Projektet har även arbetat efter målet *att förmedla information och kunskap om handikappolitiken*. Detta har man gjort på olika sätt som det framkommer i bilaga genom föreläsningar, samtal m.m. men särskilt genom satsningarna på den förberedande cirkelledarutbildningen och anordnandet av Samsolsdagarna.

När det gäller en aspekt som angår rättigheter och tjänster inom det sociala området som är direkt kopplad till människornas behov och situation är att information om vad som gäller i samhället är något som saknas enligt många. Förvirringen är stor om vad man kan förvänta sig av det svenska samhället. Ibland är förväntningarna orealistiska, t.ex. vad det gäller boende, resor och hjälpinsatser för personer med funktionsnedsättning och ibland blygsamma, t.ex. när det kommer till vilka olika former av stöd man kan

söka om man har ett barn med funktionsnedsättning.

Detta behov av information på olika språk som man kunnat konstatera i projektet är inte ny. Nyligen har företaget NåFram AB gjort en studie av landstingens hemsidor som visar på stora skillnader avseende hur landstingen väljer att kommunicera på andra språk. Servicen på andra språk är långt sämre än den är på svenska. Det gäller att framgent arbeta med denna fråga med mycket mer kraft.

Kopplad till denna aspekt av informationen, det som människorna behöver i sin vardag, är projektets inriktning att arbeta med föreningarna något som är värt att reflektera över. Denna inriktning har gjort att den stora gruppen som inte är med i någon förening har kommit lite i skymundan. Man kan hävda att man indirekt arbetar också med enskilda personer genom att de kan söka sig till de etniska handikappföreningarna. Och det är riktigt att föreningarna har vuxit i antal medlemmar och verksamhet. Men de befintliga föreningarna är ett fåtal, så det är många som inte har någon förening att vända sig till. Detta har varit ett dilemma och visar de svåra avvägningar som projektet behövde ta itu med.

Sammantaget kan man konstatera att projektet har arbetat efter de uppsatta målen och i enlighet med projektplanen. De metoder som användes har visat sig vara framgångsrika för att få igång en dynamik kring frågan om etnicitet och funktionshinder i områden som Rinkeby och Kista. Information och kunskap om handikappolitiken har spridits på olika sätt. Ett nätverk verksamt i dessa områden är en variant av den öppna organisationsform som projektet skulle utveckla. Ytterligare ansträngningar behövs för att se om det går att utveckla detta vidare. I projektets arbete har det framgått att det tar tid att skapa tillit hos människor som är marginaliserade. Att utgå från de behov och förutsättningar som människor har samt att arbeta med dem och inte för dem är ledtrådar som hjälper i denna uppgift.

Fortsatt arbete

Projektets kärnfrågor berör marginalisering, mångfald och organisering. Projektet har lyckats få igång ett nätverk av aktörer som är intresserade av samverkan och samarbete kring dessa frågor. Detta är ett viktigt steg, men flera behöver tas. Enligt ledamöterna i styrgruppen för projektet har det varit en resa som påbörjats, men inte avslutats. Man behöver nå fler människor och grupper i områden där människor med minoritetsbakgrund bor. Frågan är därför hur man går vidare.

Under projektet har medvetenheten ökat inom HSO Stockholm om att olika metoder behöver utvecklas i syfte att hitta vägar och öppna dörrar för att främja etnisk mångfald inom handikapprörelsen och på så sätt bygga broar mellan personer med olika bakgrund och erfarenheter. Organisering av den etniska mångfalden inom handikapprörelsen är en fråga som alltmer hamnar i fokus. Ansvar och möjligheter till delaktighet och inflytande för alla oavsett bakgrund slås fast i FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning och är viktiga ledord i ett arbete som det är viktigt att fortsätta med.

Säkerställandet av en organisationsform som tillåter delaktighet och inflytande har varit centralt i projektet. Nätverk kan betraktas som en flexibel organisationsform men det kan också vara något som försvinner efter en tid. Det nätverk som tagit form under projektets gång kan dock vara ett embryo till något mer bestående. Därför har HSO Stockholm och SIOS utvecklat riktlinjerna till ett nytt projekt som har samverkan mellan svenska och etniskt grundade handikappföreningar som nav. Förhoppningen är att starta en dynamisk process som gör det möjligt för en mer beständig organisation och verksamhet att växa fram.

Till hjälp i denna uppgift har man de lärdomar och erfarenheter man gjort i projektet. Att ändra organisationernas struktur tar tid. Att mobilisera människor som är marginaliserade är en mödosam uppgift. Flexibilitet och tålamod är viktiga i sammanhanget.

Från projektet som nu avslutas är det viktigt att ta med sig viljan att skapa mötesplatser, att få människor att träffas i kulturella aktiviteter, seminarier m.m. så att de kan utbyta erfarenheter om vardagen, de gemensamma och de skilda svårigheter som var och en möter. Då ökar sannolikheten att finna organisationsformer som speglar den etniska och språkliga mångfalden som finns i Sverige i dag.

Bilaga 1. **Samsols nätverk**

Adem Okur, Turkiska riksförbundet: ademokur95@hotmail.com, 070-7135805/ 08-7280034
Agneta Hellne, IFS: 070-837 42 46, a.hellne@telia.com
Alexia Lefebvre, Sthlm dövas förening: alexia.lefebvre@sdrf.se
Ali Jimale, Galka, Somalisk förening: galka33@hotmail.com, 076-2380493
Alma Adan: alma_adam@hotmail.com, 070-4667049
Amin Seradyi, Kurdiska centret för äldre och handikappade: 08-7519105,
kurcenter@hotmail.com
Amir Amirrazi, DHR: 070-424 02 29, amir.amirrazi@dhr.se
AnnCharlotte Carlberg, leg. psykolog: anncharlottcarlberg@gmail.com
Anna Nordenstahl, FUB Stockholm, föreningen för utvecklingsstörda barn och ungdomar:
anna.nordenstahl@comhem.se
Antidiskrimineringsbyrån Stockholm: adb@adb-stockholm.org, 08-643 09 88
Arne Prembäck, BOSSE, Råd, stöd och kunskapscenter: arne@bosse-kunskapscenter.se
Aycan Sermin Bozarslan: aycanbozarslan@hotmail.com
Bahram Sadighi, Iranska pensionärsföreningen: 070-419 52 16
Bojan Brstina, Antidiskrimineringsbyrån Stockholm: bojan.brstina@adb-stockholm.org
Carin Dahlberg, Skansen: carin.dahlberg@skansen.se
Delzar Abdoulkarim: delzar@comhem.se
Ellinor Forssmed-Östh, stadsdelsförvaltningen: 08-50801449,
ellinor.forssmed-osth@rinkeby-kista.stockholm.se
Eva Fägerlind, Reumatikerförbundet: eva.fagerlind@reumatikerforbundet.org
Eva Jakobsson, HSO Stockholm: evajacobsson@bredband.net
Ewa Ström, HSO Stockholm: ewa.strom@gardeshojden.se
Eva Ählén, Syn- och hörselinstruktör/informatör: 08-50801599,
eva.ahlen@rinkeby-kista.stockholm.se
FA (Föreningen autism): foreningen.autism@swipnet.se
Farhad Jahanmahan, Mångkulturellt centrum: jahanmahan@yahoo.se
Fenix: jannicke.kihlman@fenix.org.se
Fereshteh Amini, Iranska handikappföreningen: 073-5747458, fereshteh_apg@yahoo.se
Feryal Mahyaei, SRF: 070-424 70 81, 08-6472067
Funda Anar, Turkiska handikappföreningen i Rinkeby: funda.anar@passagen.se
Föreningen Attention: maritahovmark@hotmail.com
Gohar Taghavi, Iranska handikappföreningen: 073-6705776 gohar_taghavi@hotmail.com
Gun Källstigen, projektet ”Att berätta sin historia”: gun@mondomedia.se
Gunilla Klintsten, kurator vid HC Järva: gunilla-christine.klintsten@sll.se
Hafzallah Rasoul, Kurdiska kulturföreningen: 070-499 41 91
Hana Magnusson, Iranska handikappföreningen: 070-303 73 58
Hanna Hagström, Studieförbundet, Kulturhandläggare: hanna.hagstrom@studieförbundet.se
Hawa Uygurs, Turkiska handikappföreningen i Rinkeby: hawa uygurs@live.se
HRF (Hörselskadades förening i Stockholm: oscar.hedenfeldt@hrfstockholm.se
HSO, Stockholms län, Sven Andreasson: svenandreason@hotmail.com
Huseyin Uygur, Turkiska handikappföreningen: 070-4381614, Uygur_6@hotmail.com
Ingrid Dalén, HSO, FUB: 08-651 34 71, ingrid.dalen@comhem.se
Johanna C. Lagerwall, Rullstolsförbundet: johanna@rullstolsframjandet.se
Katrin Broms-Esen, Antidiskrimineringsbyrån Stockholm: katrin.broms.esen@sios.org
Kerstin Järneberg, HSO Stockholms styrelse: 08-6043792@comhem.se
Kerstin Holm, Skansen: kerstin.holm-soderqvist@skansen.se
Kerstin Stillman, Rinkeby-Kista Stadsdelsförvaltning (handikapprådet):
kerstin.stillman@rinkeby-kista.stockholm.se
Khadijeh (Sara) Mokhtari, Iranska handikappföreningen: sara_mkhr@yahoo.com

Kjell Hedqvist, Folkets Hus i Rinkeby: kjell.hedqvist@rinkeby.nu
Kristina Mörk, Föreningen autism: kristinamork@gmail.com
Lennart Borgstam, Schizofreniföreningen: 08-83 20 32
Malin Bernt, Fritid för alla: malin.bernt@idrott.stockholm.se
Marie Ljungberg-Schott: marie.ljungberg.schott@moderat.se
Marja-Leena Ahola, Bibliotekarie, utländska språk, Talboks- och punktskriftsbiblioteket, TPB:
marja.leena.ahola@tpb.se
Massood Mafan, ABF Västerort: massood.mafan@abfstockholm.se
Mirjam Lagergren, Inuti: 073-9271051, mirjam_lagergren@comhem.se
Inuti: inuti2@telia.com/info@inuti.se
Märit Jacobsson MISA, Metoder för individuellt stöd i arbete/verksamhet:
marit.jacobsson@misa.se
Nancy Böling, arbetsförmedlingen: nancy.boling@arbetsformedlingen.se
Nanna Holte, Fritid för alla: nanna.holthe@idrott.stockholm.se
Nanny Enberg, Rinkeby-Kista Sdf: nanny.enberg@rinkeby-kista.stockholm.se
Nasser Sina, Sveriges Radios minoritetsspråksredaktion, nasser.sina@sr.se
Nezahat Andic, Turkiska handikappföreningen i Rinkeby: nez2741@live.se
OCD-Föreningen Ananke i Stockholm: ananke.stockholm@comhem.se
Outi Hokkanen, PUFFA: 08-690 60 70, outi.hokkanen@sll.se
Pelle Andersson, Afrosvenskarnas riksförbund: pellegittan@telia.com
Pia Olsson, RSMH: regn-bagen@hotmail.com
Ricky Komolafe, Afrosvenskarnas riksförbund: ricky.komolafe@yahoo.com
Riitta-Leena Karlsson, FO, Funktionshinderombudsmannen:
riitta-leena.karlsson@sot.stockholm.se
Rolf Eriksson, Rinkeby-Kista Handikappråd: rolf.h.eriksson@telia.com
Rubina Mahmood, NIKE: meriduny@hotmail.com
Rullstolsfrämjandet: 08-6622699, www.rullstolsframjandet.se
Somaliska hälsoteamet: sht.amina@telia.com
Stefan Lindström, Enhetschef, Förebyggande ungdomsinsatser,
Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning: stefan.lindstrom@rinkeby-kista.stockholm.se
Susan Tesfaye-Westerlund, Projektledare Hodi!, Afrosvenskarnas riksförbund: 070-7939939
susan.t.westerlund@gmail.com, susan@afrosvenskarna.se
Teresa Sygnarek: ts@dcgplus.com
Ubah Robleh, HYVIS, HRF: ubah.robleh@yahoo.se
Unga hörselskadade: josefine.hedlund@uh.se
Yeter Dag, Turkiska handikappföreningen: 073-6976992, arzu_dag24@hotmail.com

Bilaga 2.

Förteckning över genomförda aktiviteter

Förberedelser, styrgruppsmöten och planerings- och uppföljningsmöten redogörs inte.

2006

Augusti-september

- Träff med Agneta Hellne (IFS) och Bengt Zetterqvist (föräldragruppen) i Rinkeby
- Besök på Medborgarkontoret
- Träff med föräldragruppen
- Deltagande i Rinkeby-dagen
- Möte med handikapprådet: presentation av projektet
- Möte med medborgarkontorets personal: presentation av projektet
- Träff med Rabarber
- Träff med föräldragruppen
- Lunch med Annika Walter (ordförande i Svenska Handikappidrottsförbundet)
- Möte med Bengt Zetterqvist
- Möte med föreningsansvarige i Stadsdelsförvaltningen
- Besök på Företagarföreningen

Oktober-november

- Vägledande samtal i föräldrargrupper i mångkulturella områden
- Träff med särskolans rektor Birgitta Jacobsson och pedagogen Karin
- Öppethus om funktionshinder i medborgarkontoret
- Möte med Rinkeby Folkets hus
- Möte med Turkiska föreningen
- Möte med projektledare för "Äldre Centrum"
- HSO, styrelsemöte
- Handikapprådet
- Möte med Ingrid Dalén och Agneta Hellne, handikapprådet
- Möte med Rinkeby stadsdelsnämnden
- Möte med Somaliska riksförbundets kassör
- Informell träff med medlemmar ur "Rinkeby handikappförening" och "föräldraföreningen Regnbågen"
- Möte med funktionshinderombudsmannen Riitta-Leena Karlsson
- Möte med Amir Amirrazi, DHR
- Möte med Mats Odenlind, Svenska bostäder
- Möte med "Påfart i Rinkeby"
- Möte med IFAH
- Handikapprådsmöte
- Möte med Nanny Enberg, enhetschef, Rinkeby Stadsdelsförvaltning

December:

- Studiebesök på Fountain house
- Möte med Kvinnocenter
- Möte med skolor
- Möte med Järva-habiliteringen
- Fortsatt kontakt med "påfart Rinkeby".
- Kontakt med Somaliska Hälso teamet
- Dramaträff med Buket Kocabay
- Helena Fogelberg gav föreläsningen "Vad är psykisk sjukdom"
- Träff Föräldragruppen

- Träff med Boendestöd
- Medverkan i SIOS Dialogkonferens
- Utbildningsdag med Julio Fuentes: ”Funktionshinder och etnicitet”
- Projektpresentation på första gemensamma Handikapprådsmötet med Kista.
- Träffar med Bengt Zetterqvist och Agneta Hellne

2007

Januari-februari

- Föräldragruppen
- Möte med personligt ombud i Rinkeby, Sirpa Kemi
- Möte med Folkets hus i Rinkeby
- Möte med en medlem i föräldragruppen
- Besök på Sesam (1 gång varje månad)
- Träff med förskolelärare
- Möte med Agneta Hellne
- Deltagande i nämndmöte
- Föreningskontakt med etniska föreningar och med kvinnoorganisationer i området
- Kontakt med HSO och DHR
- Möte med medlemmar från Rinkeby handikappförening
- Besök på assyriska och eritreanska föreningarna
- Kontakt med Misa

Mars-april

- Eritrianska ungdomsföreningen – presentation av projektet
- Möte med Assyriska/Syrianska kulturföreningen
- Möte med Rinkeby Handikappförening
- Möte med Antidiskrimineringsbyrån Stockholm
- Besök på Sesam
- Torsdagar mellan 9.30-17.00 finns projektmedarbetare i Medborgarkontoret
- Föräldragruppen visar delar av sin verksamhet i samband med projektets närvaro på medborgarkontoret.
- Invigning av projektets lokal
- Sami och Ahmet från Rinkeby Handikappförening dyker upp här då och då.
- Möte med RBU-projektet ”Föräldrar ni kan”
- Föräldragruppen har haft sina träffar i projektets lokal

Maj-juni

- Resa till Kolmården med föräldragruppen.
- Diskussionskväll på Folkets Hus med inbjudna intresserade personer.
- Möten och träffar. En stor del av tiden har vi ägnat åt dessa kontakter, informella och formella samtal. Sedan lokalen öppnats får vi en del spontana besök.
- Samtalscafé om funktionsnedsättning.
- Möte med Somaliska riksförbundets kassör
- Möte med Olle Johnselius
- På onsdagar mellan 18.00-20.00 är lokalen öppen för att komma och dricka kaffe.
- Hoodsfredsfestival. Samsol deltog aktivt i festivalen.
- Möte med Handikappföreningen
- Möte med Ulla Johansson, Rinkeby stadsdelsnämnd
- Seminarium om Integration och Demokrati
- Möte med Misa
- Träff Föräldragruppen
- Medverkan i SIOS årsmöte

- Möte med Agneta Sjöbäck, projektledare för RBU-projektet
- Möte med HSO Stockholm
- Träff med nyckelpersoner inom handikappomsorg i förvaltningen
- Rinkeby Handikappförenings årsmöte

Augusti-september

- Möte med Ulla Johansson och Nanny Enberg, Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning
- Arbete inför Samsol-dagen
- Handikapprådsmöte
- Möte med HSO
- Nämndmöte
- Samsol-dag
- Möte med Nanny Enberg och Ulla Johansson, Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning
- Möte med HSO

Oktober-december

- Besök på Sesam
- Möte med Ubah Rueko, Kurdiska Handikappföreningen
- Möte med biståndshandläggarna i Rinkeby-Kista Stadsdelsförvaltning
- Möte med Röda Korset om Läxhjälp för funktionshindrade barn i Rinkeby.
- Nätverksmöte
- Referensgruppsmöte
- Möte med HSO

2008

Januari-februari

- Besök på Kvinnoföreningscenter Interfem
- Representant från teatergrupp var på besök
- Fest hos kurdiska föreningen
- Eldfest i Rissne
- Träff med Kurdiska handikappföreningen
- Möte med Iranska handikappföreningen
- Kontakt med idrottsledare
- Kontakt med ABF
- Möte med Rahim Shaker, sociala enheten i Rinkeby-Kista Stadsdelsförvaltning
- ”Hemspråksträff”
- Seminarier på ABF
- Möte med Ubah Robleh
- Projektledarutbildning på SIOS
- Nätverksmöte
- Handikapprådsmöte
- SAMSOL på Solidaritetsradion

Mars-april:

- Att gestalta historier, möte hos Gun Källstigen
- Möte med kurdiska modersmåls lärare
- Informationsträff med handikapprådet
- Arbete med enkät för iranska handikappföreningen om deltagande i handikappprörelsen
- Medverkan i radio, direktsändning via Solidaritetsföreningen och kurdisk radio.
- Iranska handikappföreningen, Iranska pensionärsföreningen och Kurdiska handikapp- och pensionärsföreningen är tre föreningar som samsol nu inlett ett tätt samarbete med.
- Två seminarier tillsammans med Iranska handikappföreningen och Iranska pensionärsföreningen.

- På fredagseftermiddagar finns Helena Fogelberg på plats hos iranska handikappföreningen för gruppsamtal och enskilda samtal, som stöd och vägledning i hur man kan gå vidare (hjälp till självhjälp).
- Nätverksmöte
- Samsol tillsammans med SHIBA har varit på medborgarkontoret och visat upp teknisk hörselutrustning.
- Samsol arbetar för att utvidga ett nätverk inom somaliska gruppen.
- Kontakt med Varsam AB
- Kontakt med Korpen
- Möte med Fereshte Amini, Iranska handikappföreningen om idrottsverksamhet
- Möten med Gohar Taghavi, ordförande för Iranska handikappföreningen.
- Möte med Maria Rashidi, projektledare för kvinnojour.
- Anordnande av knytkalas i Rinkeby servicehus
- Promenad i Hallonbergen med iranska handikappföreningen
- SHIBA lånar lokalen
- Informationsträff med Handikapprådet i Husby
- Seminarier med iranska föreningar

Maj-Juni:

- Möte med Kurdiska äldre- och handikappföreningen
- Idrottsverksamhet, redskapen från Varsam har kommit
- Besök på Skansen
- Besök hos Iranska pensionärsföreningen
- Anordnande av datakurs med iranska handikappföreningen
- Föreläsningar hos Kurdiska äldre- och handikappföreningen,
- Helgkurs på Barnens ö
- Handikapprådsmöte
- ”Jämställdhet i Kista”
- Möte hos Kurdiska äldre- och handikappföreningen
- Möte med Nanny Enberg
- Möte med landstinget, Skärgårdsstiftelsen
- Möte med socialtjänsten
- Iransk afton med Iranska handikappföreningen
- Föreläsning hos Kurdiska äldre- och handikappföreningen
- Medverkande i SIOS-årsmöte

Augusti-september:

- Samsol-dagen
- Föreläsning hos Somaliska Hälso teamet.
- Persiska radio, som sänds via SR P1, intervjuade Shahab Feyzi om Samsol-dagen.
- Arbete med motionsgrupp
- Möten med Fereshte Amini (IHF) om motion inför hösten.
- Möte i Tensta med Somaliska hälso teamet
- Möte med Ferial Mayahi. SRF och Iranska handikappföreningen
- Möte med Ubah Robleh
- Möte med STHIF
- Samarbete med Sven Andreasson, ordförande HSO Länet
- Shahab Feyzi intervjuas i radio
- Möte med Madjide Akay, SIOS Kvinnokommitté
- Möten med Alma Adan
- Möten med Pablo Antila och Kjell Hedqvist, Folkets Hus
- Möte med Turkiska handikappföreningen
- Möte med Abdullahi Elmi, Somaliska föreningen Galka
- Möte med idrottsförvaltningen

- Möte med ABF
- Möte med Ali Jimale
- Handikapprådsmöte
- Möte med Antidiskrimineringsbyrån Stockholm
- Möte med Ubah Robleh och Susan Tesfaye-Westerlund
- Möte med hörselinformatör Eva Åhlén
- Besök hos Iranska pensionärsföreningen
- Möte med Farhad Jahamalan
- Möte hos Turkiska Riksförbundet
- Besök på medborgarkontoret
- Möte med Somaliska Hälso teamet

Oktober:

- Iranska handikappföreningen, Iranska pensionärsföreningen, turkiska handikappföreningen och Kurdiska handikapp- och pensionärsföreningen har Samsol ett fortsatt samarbete med.
- Samsol har även inlett samarbete med en nystartad handikappförening inom turkiska riksförbundet, flera möten har hållits och arbete pågår med att utveckla deras verksamhet.
- Samsol har även börjat diskutera och samtala med en grupp somalier i Rinkeby som vill starta en handikappförening i Rinkeby, så småningom. Deras första mål är att bli mer kunniga på området och sedan ägna sig aktivt åt uppsökande verksamhet för att knyta fler människor till sig och lyssna in deras behov och önskemål.
- Samsol samarbetar med Ubah Robleh och Susan Tesfaye-Westerlund från HYVIS respektive Afrosvenskarna för att utbyta erfarenheter och stötta varandra, men också för att kunna anordna gemensamma seminarier och liknande.
- Samsol har haft möte med Adb Stockholm angående samarbete.
- Samsol har inlett ett tätare samarbete med ABF i Rinkeby, vilket bland annat har lett till cirkelkurser och en informatörsutbildning. Vidare ska Samsol även vara med och arrangera Somalisk vecka i Rinkeby som ordnas tillsammans med Folkets hus och ABF.
- Samtal förs även med Folkets hus om eventuella samarbeten mellan de och Samsol framöver.
- Samsol fortsätter att stötta motionsgruppen inom Iranska handikappföreningen. De träffas på söndagar och gymnastiserar och går på promenader.
- Nätverksträff
- Deltagande i Vita käppens dag
- Kalas med Iranska handikappföreningen
- Möte med Alma Adan, Folkets Hus
- Möte på SIOS
- Handikapprådsmöte
- Samsol deltog på Arvsfonds dagen

November-december

- Styrelseutbildning på kryssningsbåt
- Möte med ABF förbundet, Anne Stringberg och Hanna Isaksson
- Datorkurs: Samsol i samarbete med Iranska handikappföreningen i ABF Hallonbergen fortsätter med datorkursen.
- Konferens: Samsol deltog på Dialogmässan i Nynäshamn om demokrati och mänskliga rättigheter, Informationsmöte hos Somaliska föreningen
- Samsol tillsammans med projektet ”Konsument i utanförskap” hade ett informationsmöte. Man har berättat för föreningsmedlemmar om projektet och möjligheterna till samarbete.
- Helgkurs med SIOS
- Anordnande av kurs i svenska/läxhjälp med Somaliska föreningen Galka

- Möte med Carin Dahlberg, Skansen
- Möten om informatörsutbildning
- Handikapprådsmöten
- Iranska Handikappföreningen bjöd innan jul hela Samsols nätverk till julbord med musik och dans efter maten. Detta blev årets sista nätverksträff.
- Samsol skickade innan jul ut ett första nyhetsbrev till nätverket, vilket man planerar att fortsätta med, för att informera om vad som händer inom projektet och nätverket och även allmänt på området mångfald och funktionsnedsättning.
- Tjejfestival, 13e december hölls det tjejfestival i Rinkeby och Samsol var där med information.
- Musikfestival på LAVA, Samsol sponsrade ett projekt som går ut på att ta förortens musik och ungdomar till innerstaden. Tillställningen var välbesökt och lyckad och det fanns information om Samsol där.
- Möte med Ulla Johansson och Ellinor Forssmed-Östh, Rinkeby-Kista Stadsdelsförvaltning
- Möte med Alma Adan, Folkets Hus
- Möte med Hanna Hagström, Studieförbundet
- Kurs i svenska med Somaliska föreningen Galka
- Turkiska föreningen lånar lokalen
- Informationsmöte om hörsel hos HYVIS
- Kontakt med Somaliska Hälso teamet
- Handikapprådet hos Samsol
- Seminarium hos Allmänna Arvsfonden om Lokalstöd
- Möte med Sven Andreasson, HSO Stockholms län
- Styrgruppsmöte

2009

Januari-februari:

- SAMSOL fortsätter samarbetet med de olika föreningarna med möten, föreläsningar och aktiviteter
- Samarbetet med ABF fortsätter och under våren arrangerar SAMSOL tillsammans med Folkets Hus och ABF bland annat Somalisk vecka och Demokratidagar.
- SAMSOL har inlett samarbete med kulturskolan i Husby.
- Möten och planering inför Informatörsutbildning
- Handikapprådsmöten
- Datorkurs för Iranska handikappföreningen
- Nybörjar kurs i svenska i samarbete med somaliska föreningen Galka
- Möte med Somaliska föreningen Galka, möte med Ali Jimale
- Kulturskolan i Husby
- Föreläsning på ABF
- Turkiska handikappföreningen lånar lokalen
- Datakurs för synskadade i Husby
- ABF: Konferens om dyslexi och självhjälpgrupper
- Möte på BOSSE, Arne Premback
- Möte med Alma Adan, Rinkeby Folkets hus
- Möte med Massood Mafan, ABF
- Möte med Afrosvenskarnas riksförbund, Ricky Komolafes, Pelle Andersson och Susan Tesfaye-Westerlund
- Turkiska kvinnoföreningen har möte i lokalen
- Sygrupp/hälsoinformationsmöte på Folkets Hus
- Årsmöte, iranska pensionärsföreningen

Mars-april:

- Samarbete med kulturskolan i Husby.
- Kontinuerligt arbete med kurser, samarbete med föreningar mm.
- Informatörsutbildning, måndag 2/3-09 hölls den första utbildningsträffen i SAMSOLs lokal i Rinkeby.
- Möte med ordförande för HSO länet, Sven Andreasson och Ingrid Dalén, HSO Stockholm
- Möte med BOSSE, Arne Premback
- Internationella kvinnodagen, Samsol i samarbete med Iranska handikapp föreningen
- I ABF Hallonbergen fortsätter vi med datorkursen på samma sätt som under hösten. Shahab håller i kursen som är en gång i veckan.
- Möte med HSO om fortsättning på projektet
- Möte med Maria Ljungberg Schött, ordförande för kommunstyrelsens handikappråd, tillika ledamot i socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden samt ledamot i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.
- Eldfest
- ”Konsten att vara invandrare”. Tillsammans med ABF har SAMSOL ordnat en föreläsning på ABF.
- Samarbete med BOSSE, seminarium
- Handikapprådets möte
- Möte med Gunilla Ekvall från Allmänna Arvsfonden för att diskutera projektet och en fortsättning.
- Ungdomar, möte med Alma Adan och ungdomsgrupperna i Folkets Hus
- Möte med ABF Norra Stockholm
- Möte med Hawa Uygurs, turkiska handikappföreningen
- Lunchmöte med EU-politiker
- Kontakt med Adb Stockholm
- Möte om demokratidagar i Rinkeby
- Påsklovsaktivitet med ABF på Folkets Hus
- Möte med Alma Adan, Folkets Hus
- Möte med Iranska handikappföreningen

Maj-juni

- Avslutning av informatörsutbildning
- Samsol arrangerade DemokratiForum tillsammans med bland andra ABF och Folkets Hus i Rinkeby
- Samsol fortsatte samarbetet med de olika föreningarna (möten, kurser, seminarier mm)
- Uttalsträning med Iranska Handikappföreningen
- Kurs i svenska för Iranska Handikappföreningen
- Kulturskolan i Husby
- Möte med Eva Fägerlind, Reumatikerförbundet
- Möte med Carin Dahlberg och Kerstin Söderqvist-Holm på Skansen
- Deltagande i konferensen Fritid för alla
- IHF till Skansen
- Ordförandemöte, HSO Stockholm
- Skansenbesök
- Möte med ungdomar som deltog i utbildningen
- Uppföljning av informatörsutbildning
- Hodi! Lånar lokalen
- Medverkande i SIOS årsmöte
- Möte med Hawa Uygurs, Turkiska handikappföreningen
- Skansen med Kurdiska äldre- och handikappföreningen
- Medverkande i Välfärdsdagsmöte
- Handikapprådsmöte
- HYVIS till Skansen

September-december

- Möte med Alma Adam, Rinkeby Folkets hus
- Möte med SIOS och HSO Stockholm angående nytt projekt
- Möte med Eva Fägerlind, Reumatikerförbundet
- Möte med Carin Dahlberg på Skansen. Skansen är intresserad av att fortsätta ha kontakt med föreningarna i nätverket och bjuder in till nya visningar och aktiviteter under hösten.
- Anordnande av slutkonferens för projektet
- Planering och förberedelser för festivalen "Kultur för Alla", som HSO Stockholm tillsammans med ABF och SIOS arrangerar
- Färdigställande av projektrapport

SIOS – Samarbetsorgan för etniska organisationer i Sverige

SIOS är ett partipolitiskt och religiöst obundet samarbetsorgan för erkända och icke erkända etniska minoritetsorganisationer.

SIOS uppgift är att driva minoritetspolitiska frågor och att verka för en mångfaldspolitik som präglar hela samhället. Det gäller språklig och kulturell pluralism, frågor om jämlikhet och mångfald samt delaktighet och demokratisk utveckling. SIOS arbetar även för en förstärkning av medlemmarnas samarbete för sina gemensamma intressen. Det sker genom olika former av opinionsbildning, seminarier, uppvaktningar, remissyttranden, projektverksamhet m.m.

Samarbetet i SIOS sker genom en vald styrelse med representanter för medlemsförbunden och med hjälp av ett sekretariat med säte i Stockholm. SIOS har 16 medlemsförbund vilka omfattar ca 300 lokala föreningar och ca 75 000 medlemmar sprida runtom i Sverige.

Medlemsförbund

Assyriska riksförbundet, Chilenska riksförbundet, Eritreanska riksförbundet, Finlandssvenskarnas riksförbund, Grekiska riksförbundet, Iranska riksförbundet, Italienska riksförbundet, Kurdiska riksförbundet, Polska riksförbundet, Portugisiska riksförbundet, Riksförbundet Roma International, Ryska riksförbundet, Serbernas riksförbund, Spanska riksförbundet, Syrianska riksförbundet och Turkiska riksförbundet.

SIOS

Bellmansgatan 15, 1 tr.
118 47 Stockholm
Tel 08-55 69 33 60 (vx)
E-post: kansli@sios.org
Hemsida: www.sios.org